Crna Gora
Državna revizorska institucija

Broj: 02-035/23-339/8
Podgorica, 08.05.2023. godine

Revizija uspjeha

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI PREPORUKA

datih u izvještaju o reviziji

„Uspješnost sprovođenja Nacionalnog programa za rano otkrivanje raka dojke“

Podgorica, maj 2023. godine

Na bazi Izvještaja o realizaciji preporuka subjekta revizije, a u skladu sa članom 44 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji (DRI) i Smjernicama za izradu, praćenje i kontrolu preporuka DRI, nadležni Kolegijum DRI u sastavu: dr Branislav Radulović (rukovodilac Kolegijuma) i g. Nikola N Kovačević (član Kolegijuma), na sjednici Kolegijuma održanoj 08.05.2023. godine usvojio je:

I Z V J E Š T A J

o realizaciji preporuka datih u reviziji uspjeha

„Uspješnost sprovođenja Nacionalnog programa za rano otkrivanje raka dojke“

Ministarstvo zdravlja i Institut za javno zdravlje Crne Gore dostavili su DRI objedinjeni Akcioni plan i Izvještaj o realizaciji preporuka.

Nadležni Kolegijum DRI je, na osnovu dostavljenog Izvještaja i dokumentacije subjekta revizije i ocjene državnog revizora, **zaključio** da:

- **dvije preporuke** su realizovane;
- **pet preporuka** su u fazi realizacije i
- **tri preporuke** su djelimično realizovane.

Preporuka DRI broj:	Status preporuke / ocjena državnog revizora		Zaključak Kolegijuma DRI
1.	Preporuka je djelimično realizovana	DR	Subjektu revizije zatražiti da dostavi izvještaj o realizaciji preporuke u roku od 6 mjeseci i nastaviti sa praćenjem realizacije preporuke
2.	Preporuka je djelimično realizovana	DR	Subjektu revizije zatražiti da dostavi izvještaj o realizaciji preporuke u roku od 6 mjeseci i nastaviti sa praćenjem realizacije preporuke
3.	Preporuka je u fazi realizacije	UFR	Subjektu revizije zatražiti da dostavi izvještaj o realizaciji preporuke u roku od 6 mjeseci i nastaviti sa praćenjem realizacije preporuke
4.	Preporuka je u fazi realizacije	UFR	Subjektu revizije zatražiti da dostavi izvještaj o realizaciji preporuke u roku od 6 mjeseci i nastaviti sa praćenjem realizacije preporuke
5.	Preporuka je u fazi realizacije	UFR	Subjektu revizije zatražiti da dostavi izvještaj o realizaciji preporuke u roku od 6 mjeseci i nastaviti sa praćenjem realizacije preporuke

6.	Preporuka je u fazi realizacije	UFR	Subjektu revizije zatražiti da dostavi izvještaj o realizaciji preporuke u roku od 6 mjeseci i nastaviti sa praćenjem realizacije preporuke
7.	Preporuka je u fazi realizacije	UFR	Subjektu revizije zatražiti da dostavi izvještaj o realizaciji preporuke u roku od 6 mjeseci i nastaviti sa praćenjem realizacije preporuke
8.	Preporuka je djelimično realizovana	DR	Subjektu revizije zatražiti da dostavi izvještaj o realizaciji preporuke u roku od 6 mjeseci i nastaviti sa praćenjem realizacije preporuke
9.	Preporuka je realizovana	R	Nije potrebno dalje pratiti preporuku
10.	Preporuka je realizovana	R	Nije potrebno dalje pratiti preporuku

Generalni zaključak Kolegijuma DRI:

Nadležni Kolegijum DRI zaključio je da su subjekti revizije za predmetnu reviziju „Uspješnost sprovođenja Nacionalnog programa za rano otkrivanje raka dojke“ u izvještajnom periodu od objavljivanja Izvještaja DRI (26.09.2022.g.) zaključno sa 27.03.2023. godine, preduzeli aktivnosti na realizaciji preporuka i od ukupno 10 datih preporuka, dvije realizovali, dok su preostalih osam preporuka u fazi realizacije ili su djelimično realizovane.

Na osnovu izvještaja subjekata revizije i ocjene državnog revizora, a u skladu sa Uputstvom o metodologiji vršenja revizije uspjeha i Smjernicama za izradu, praćenje i kontrolu realizacije preporuka DRI, Kolegijum je donio zaključak da je potrebno da:

- **subjekti revizije**, **roku od 6 mjeseci, dostave DRI novi Izvještaj o realizaciji preporuka.**

Izvještaj o realizaciji preporuka DRI će dostaviti subjektu revizije i skupštinskom **Odboru za zdravstvo, rad i socijalno staranje** i objaviti na web stranici DRI.

U prilogu Izvještaja DRI o realizaciji preporuka dati su **Obrasci za praćenje preporuka**.

Rukovodilac Kolegijuma DRI

_____

dr Branislav Radulović
Senator DRI

Akcioni plan subjekta revizije za realizaciju preporuka Izvještaj subjekta revizije o realizaciji preporuka			
Subjekat revizije	Ministarstvo zdravlja	**Zakonski predstavnik subjekta revizije**	Dragoslav Šćekić, ministar
Subjekat revizije	Institut za javno zdravlje Crne Gore	**Zakonski predstavnik subjekta revizije**	dr Igor Galić, direktor
Vrsta revizije	Revizija uspjeha	**Odgovorna osoba:** (ime i prezime, telefon, e-adresa)	
Obuhvaćen period revizijom	januar 2016 – januar 2020.		
DRI broj (konačnog) izvještaja o reviziji**:**	02-035/22-15/37	Zavodni broj Akcionog plana za realizaciju preporuka iz izvještaja o realizaciji	1-501/22-2998/2
Datum usvajanja (konačnog) izvještaja o reviziji**:**	26.09.2022.	**Mjesto**	Podgorica
Rok za dostavu Akcionog plana za realizaciju preporuka	26.10.2022.	**Datum dostave Akcionog plana za realizaciju preporuka:**	25. 10. 2023. godine
Rok za dostavu dopunjenog Akcionog plana za realizaciju preporuka		**Datum dostave dopunjenog Akcionog plana za realizaciju preporuka:**	
Krajnji rok za dostavu izvještaja o realizaciji preporuka iz izvještaja o reviziji (čl. 15. Zakona o DRI)	27.03.2023.	**Zavodni broj Izvještaja o realizaciji preporuka iz izvještaja o reviziji:**	8-501/23-1230/1
		Datum dostave Izvještaja o realizaciji preporuka iz izvještaja o reviziji:	27. 03. 2023. godine
Nadležni sektor	Sektor II	**Zavodni broj izvještaja o realizaciji preporuka**	02-035/23-339/2-17
Odjeljenje	Odjeljenje za standardizaciju i zakonodavstvo i vršenje revizije uspjeha		
Revizorski tim	Blažo Savković – načelnik u sektoru; Svetlana Brajović – rukovoditeljka odjeljenja.	**Datum dostave izvještaja o realizaciji preporuka**	27. 03. 2023. godine

Tačka nalaza	Preporuka DRI	Planirane aktivnosti subjekta revizije	Rokovi	Realizovane aktivnosti subjekta revizije	Status **
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1.	Neophodno je da Ministarstvo zdravlja obezbijedi da se izvrše potrebne analize, formiraju potrebna tijela, donesu potrebna akta i identifikuju neophodni preduslovi koji trebaju biti ostvareni prije otpočinjanja sprovođenja Nacionalnog programa za rano otkrivanje raka dojke. Preporučuje se Ministarstvu zdravlja da informacije o sprovođenju Nacionalnog programa u periodu januar 2016- januar 2020 g., uzme kao polaznu osnovu za izradu neophodnih analiza.	1) Napisati Izvještaj o sprovođenju Nacionalnog programa skrininga raka dojke u periodu januar 2016 - januar 2020 2) Koordinaciono tijelo za organizaciju, stručno praćenje i kontrolu kvaliteta skrining Programa za rano otkrivanje raka dojke da definiše u formi dokumenta neophodne preduslove za neometano sprovođenje Programa	Nosioci aktivnosti: 1)Institut za javno zdravlje 2)Ministarstvo zdravlja, Institut za javno zdravlje Rok za **realizaciju** aktivnosti: 1) 15.03.2023. 2) 31.12.2022. Rok za **izvještavanje** DRI: 27. 03. 2023. g	1) Izvještaj o sprovođenju Nacionalnog programa skrininga raka dojke u periodu januar 2016 - januar 2020 napisan 2) Koordinaciono tijelo za organizaciju, stručno praćenje i kontrolu kvaliteta skrining Programa za rano otkrivanje raka dojke: - prihvatilo je Procjenu troškova za sprovođenje skrininga raka dojke za 2022/2023 god. koju izrađuje IJZCG. Ovaj dokument takođe sadrži i plan za realizaciju aktivnosti u skriningu raka dojke za isti period: - na redovnim sastancima se razmatraju/analiziraju i definišu neophodni preduslovi za neometano sprovođenje Progama i preduzimaju odgovarajuće aktivnosti; - Odjeljenje za skrining programme IJZC će kroz program Kontinuirane medicinske edukacije posjetiti relevantne institucije u Sloveniji koje organizuju i sprovode skrininge raka u toj zemlji kako bi prenijeli stečena iskustva i unaprijedili Program i što bolje definisali uspostavljanje Registra skrininga	Ocjena subjekta revizije: 1 R 2 UFR DR Ocjena DRI: DR

(7)	Obrazloženje subjekta revizije: Svake godine se priprema plan za realizaciju aktivnosti u skriningu raka dojke, kao i procjena troškova za isti naspram potreba i aktivnosti planiranih za svaku godinu. Na sastancima Koordinacionog tijela za organizaciju, stručno praćenje i kontrolu kvaliteta skrining programa za rano otkrivanje raka dojke raspravlja se o zadatoj aktivnosti, svim članovima je proslijeđen Akcioni plan uz molbu da svaki član napiše neophodne preduslove za neometano sprovođenje Programa
(8)	Dostavljena dokumentacija: 1. Izvještaj o sprovođenju skrininga raka dojke u periodu januar 2016 - januar 2020.god. 2. Procjena troškova za sprovođenje skrininga raka dojke za 2022.god. 3. Zapisnik sa posljednjeg sastanka Koordinacionog tijela za organizaciju, stručno praćenje i kontrolu kvaliteta skrining Programa za rano otkrivanje raka dojke
(9)	Komentar DRI: Institut za javno zdravlje je, u februaru 2023. godine, sačinio Izvještaj o sprovođenju organizovanog skrining programa za period januar 2016 – januar 2020. godine u kome su, između ostalog, navedene barijere u sprovođenju organizovanog skrining programa raka dojke i preporuke za njihovo prevazilaženje. Koordinaciono tijelo za organizaciju, stručno praćenje i kontrolu kvaliteta skrining Programa za rano otkrivanje raka dojke nije donijelo dokument kojim se definišu preduslovi za nesmetano sprovođenje Programa.

Tačka nalaza	Preporuka DRI	Planirane aktivnosti subjekta revizije	Rokovi	Realizovane aktivnosti subjekta revizije	Status **
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
2.	Ministarstvo zdravlja treba da obezbijedi, prije otpočinjanja Nacionalnog programa za rano otkrivanje raka dojke, opremu neophodnu za njegovu uspješnu realizaciju.	U dokumentu za definisanje neophodnih preduslova (prethodna aktivnost) za neometano sprovođenje Programa, definisati i potrebnu opremu	Nosioci aktivnosti: Ministarstvo zdravlja, Institut za javno zdravlje Rok za realizaciju aktivnosti: 31.12.2022. Rok za izvještavanje DRI: 27. 03. 2023.g	Koordinaciono tijelo za organizaciju, stručno praćenje i kontrolu kvaliteta skrining Programa za rano otkrivanje raka dojke kojim rukovodi Ministarstvo zdravlja usvaja dokument Pocjena troškova za sprovođenje skrininga raka dojke za 2022.god. Organizovan i centralizovan skrining program raka dojke (SRD) za žene iz opština Podgorica, Danilovgrad, Cetinje i Kolašin je počeo da se sprovodi 23.12.2015. godine te su za ove četri opštine obezbijeđeni neophodni preduslovi uključujući opremu. Planirano je da se u narednom periodu nakon nabavljanja potrebne opreme (digitalnih mamografa) i obuke kadra sprovođenje ovog Programa proširi i na ostale opštine u Crnoj Gori.	Ocjena subjekta revizije: DR Ocjena DRI: DR
(7)	Obrazloženje subjekta revizije: Raspisani su tenderi za nabavku dva digitalna mamografa za Opštu bolnicu Berane i OB Kotor. U toku je procedura oko nabavke istih.				
(8)	Dostavljena dokumentacija: 1. Pocjena troškova za sprovođenje skrininga raka dojke za 2022.god. 2. Zapisnik sa posljednjeg sastanka Koordinacionog tijela za organizaciju, stručno praćenje i kontrolu kvaliteta skrining Programa za rano otkrivanje raka dojke.				
(9)	Komentar DRI: Nije donesen akt kojim su definisani potrebni preduslovi za nesmetano sprovođenje skrininga raka dojke, među kojima je i potrebna oprema. Na sastancima Koordinacionog tijela se raspravljalo o opremi neophodnoj za sprovođenje skrining programa raka dojke. Planirana nabavka potrebne opreme (digitalnih mamografa), za sprovođenje skrininga raka dojke, pokrenuta je u dvije Opšte bolnice Berane i Kotor. Postupak nabavke u JZU Opštoj bolnici Berane je okončan (ugovor sa dobavljačem potpisan 29. 12. 2022. godine), dok je nabavka pokrenuta u JZU Opštoj bolnici Kotor u postupku po žalbi (žalba izjavljena 14. 02. 2023. godine.)				

Tačka nalaza	Preporuka DRI	Planirane aktivnosti subjekta revizije	Rokovi	Realizovane aktivnosti subjekta revizije	Status **
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
3.	Ministarstvo zdravlja i Institut za javno zdravlje treba da u cilju obezbjeđenja neophodnog kadra (prije otpočinjanja Nacionalnog programa za rano otkrivanje raka dojke) obezbijede neophodne edukacije i donesu potrebne akte (smjernice, procedure) kojima će se precizno definisati obaveze i odgovornosti svih učesnika u sprovođenju Nacionalnog programa. Preporučuje se da se sa osobljem koje se edukuje za rad na potrebnoj opremi potpišu odgovarajući ugovori kako bi se obezbijedilo njihovo učešće tokom sprovođenja Nacionalnog programa.	1) Obilasci ljekara u PZZ u domovima zdravlja u cilju edukacije i poboljšanja rada sa podacima u informacionom sistemu vezano za sprovođenje Programa 2) Izrada smjernica i procedura za sprovođenje skrining Programa za rano otkrivanje raka dojke u skladu sa Evropskim vodičem 3) Edukacija osoblja IJZCG uključenog u koordinaciju i sprovođenje skrininga raka dojke	Nosioci aktivnosti: 1) i 3) Institut za javno zdravlje 2) Ministarstvo zdravlja Koordinaciono tijelo za organizaciju, stručno praćenje i kontrolu kvaliteta skrining Programa za rano otkrivanje raka dojke Rok za realizaciju aktivnosti: 1) Kontinuirano 2) 31.12.2023. 3) Kontinuirano Rok za izvještavanje DRI: 27. 03. 2023.g	1) Institut za javno zdravlje – Odjeljenje za skrining je u svakodnevnom kontaktu sa koordinatorima, kao i ljekarima u PZZ u domovima zdravlja i dva puta godišnje vrši redovne obilaske svih domova zdravlja u cilju edukacije, adekvatnog sprovođenja i poboljšanja rada sa podacima u informacionom sistemu vezano za sprovođenje Programa. Pri obilascima se prezentuju i rezultati analize iz informacionog Sistema sa pratećim indikatorima koji se tiču dinamike sprovođenja Programa od strane svih ljekara u PZZ u ove četri opštine. Ove aktivnosti su predviđene i u sistematizaciji IJZCG -Odjeljenja za skrininge. 2) Izrada smjernica i procedura za sprovođenje skrining Programa za rano otkrivanje raka dojke u skladu sa Evropskim vodičem je u toku i svi članovi koordinacionog tijela pripremaju materijal iz svoje oblasti rada. 3) Edukacija osoblja IJZCG uključenog u koordinaciju i sprovođenje skrininga raka se sprovodi kontinuirano. U toku 2023 realizovaće se posjeta relevantnim institucijama u Sloveniji koje organizuju i sprovode skrininge raka.	Ocjena subjekta revizije: 1.UFR 2.UFR 3. UFR UFR Ocjena DRI: UFR

(7)	Obrazloženje subjekta revizije: - U sklopu opisa poslova ljekara specijalista u IJZCG u okviru sistematizacije radnih mjesta, definisano je da jedan od poslova bude Obilazak terena i pružanje pomoći odgovornim zdravstvenim radnicima u zdravstvenim institucijama u organizaciji i sprovođenju skrininga kao i kontinuirano stručno usavršavanje.
(8)	Dostavljena dokumentacija: 1. Sistematizacija radnih mjesta IJZCG
(9)	Komentar DRI: U zapisniku sa sastanka Radne grupe za sprovođenje skrininga raka dojke koji je održan 16. 02. 2023. godine, navedeno je da su dva ljekara iz IJZ GG, obišli sve domove zdravlja u Crnoj Gori i obavili edukaciju zdravstvenih radnika. Posebno je istaknuto da je najmanji odziv ovim edukacijama bio u Domu zdravlja Podgorica gdje su se od 85 timova, odazvala samo 2 tima. U dijelu koji se odnosi na donošenje smjernica za sprovođenje skrininga raka dojke, zatraženo je od svih ljekara, koji su članovi radne grupe, napišu protokole iz svoje oblasti i dostave ih IJZ CG. Rok za izradu smjernica i procedura, preciziran Akcionim planom, je 31. 12. 2023. godine.

Tačka nalaza	Preporuka DRI	Planirane aktivnosti subjekta revizije	Rokovi	Realizovane aktivnosti subjekta revizije	Status **
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
4.	Ministarstvo zdravlja i Institut za javno zdravlje treba da obezbijede uspostavljanje razrađenih i funkcionalnih Registra za rak i Registra skrininga raka dojke prije otpočinjanja sprovođenja Nacionalnog programa za rano otkrivanje raka dojke.	1) Napraviti projektni predlog za izradu Registra skrininga u postojećem informacionom sistemu 2) Zaposliti potreban broj izvršilaca u Registru malignih neoplazmi u skladu sa aktom o sistematizaciji radnih mjesta 3) Obezbijediti adekvatan prostor za rad Registra malignih neoplazmi 4) Uspostaviti vezu između Registra malignih neoplazmi i Centralnog registra stanovnika CG 5) Povezati Registar malignih neoplazmi sa Registrom screening programa 6) Omogućiti elektronsko	Nosioci aktivnosti: 1), 3) i 5) Institut za javno zdravlje, Ministarstvo zdravlja 2) Institut za javno zdravlje, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo finansija 4) Institut za javno zdravlje, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo unutrašnjih poslova 6) Ministarstvo zdravlja, Institut za javno zdravlje, Specijalne bolnice u Brezoviku i Risnu 7) Institut za javno zdravlje, Ministarstvo zdravlja, Uprava za inspekcijske poslove 8) Institut za javno zdravlje, Fond za zdravstveno osiguranje, Ministarstvo zdravlja 9) Institut za javno zdravlje	1. Nakon konsultacija sa odgovornim licima, zaključeno je da je za potrebe uvođenja Registra potrebno napraviti pravni okvir kroz izmjenu Zakona o zbirkama podataka u oblasti zdravstva. Postojeći informacioni sistemm i aplikacija za praćenje skriniga raka dojke unaprijeđena je parametarskim obrascima koji pružaju više različitih mogućnosti za izveštavanje. Kreiran je i set izveštaja u excel formatu, kako bi tim iz IJZCG mogao vršiti razne analize, prema svim koracima u skriningu i rezultatima ispitivanja. IJZCG je odmah po dobijanju preporuka započeo konsultacije sa predstavnicima firme koja je kreirala softversko rješenje za skrinig, te je stupilo u kontakt sa predstavnicima Onkološkog Instiuta u Ljubljani i zakazalo online sastanak koji će se realizovati početkom aprila na temu formiranja	Ocjena subjekta revizije: 1.UFR 2. UFR 3. UFR 4.UFR 5. UFR 6. R 7. UFR 8. UFR 9.UFR UFR

		prijavljivanje slučajeva oboljenja od raka iz specijalnih bolnica (SB Brezovik i SB Risan) 7) Obezbijediti sprovođenje Zakona o zbirkama podataka u oblasti zdravstva u vezi sa prijavljivanjem slučajeva oboljenja od raka iz privatnih zdravstvenih ustanova (naročito laboratorija za patohistologiju i citopatologiju) 8) Obezbijediti predefinisani set podataka iz FZO za pacijente upućene na dijagnostičke ili terapijske procedure u inostranstvo u vezi sa rakom 9) Osoblju uključenom u popunjavanje prijava za Registar malignih neoplazmi obezbijediti adekvatnu edukaciju	Rok za **realizaciju** aktivnosti: 1) 15.12.2022. 2) 31.12.2023*. 3) 31.12.2023*** 4) 20.12.2024** 5) 31.12.2023 6) 31.12.2023** 7) Mart 2023*. 8) 31.12.2023** 9) 20.12.2024* * Rok za realizaciju ne zavisi samo od Instituta za javno zdravlje i Ministarstva zdravlja, već i od ostalih sektora (Ministarstvo finansija , Uprava za inspekcijske poslove i dr.) ** Rok zavisi od mogućnosti informatičkog povezivanja, te je dat u	Registra skrininga u Crnoj Gori po ugledu na Registar skriniga koji postoji u Sloveniji. 2. Akt o sistematizaciji radnih mjesta u Institutu za javno zdravlje je u fazi izrade, a za potrebe Registra malignih neoplazmi planirano je proširenje kadra u skladu sa potrebama i evaluacijom rada registara. 3. Započeto je sa izgradnjom novog objekta za potrebe Javno – zdravstvenog operativnog centra za vanredne situacije koji će omogućiti da se postojeći kadar u IJZCG prerasporedi u skladu sa zahtjevima posla. 4. Od strane Ministarstva zdravlja formirana je Radna grupa za izradu i pracenje sprovodjenja Akcionog plana za uvezivanje zbirki podataka iz oblasti zdravstva sa Centralnim registrom stanovnika i drugim bazama podataka koja radi na analizi i davanju predloga za unapređenje povezanosti između Registra malignih neoplazmi i Centralnog registra stanovnika CG	Ocjena DRI: UFR

			skladu sa procjenama. ***Rok zavisi od dinamike izgradnje nove zgrade Operativnog Centra za vandredne situacije Instituta za javno zdravlje Crne Gore Rok za **izvještavanje** DRI: 27. 03. 2023.g	5. U pogledu povezivanja registra raka sa registrom skrining programa preduzeti su početni koraci (više u obrazloženju) 6. Svim doktorima u PZZ i SZZ uključujući specijalne bolnice(SB Brezovik i SB Risan od maja 2022) omogućeno je slanje prijave bolesti čim se uspostavi dijagnoza koja podleže obaveznom prijavljivanju. 7. Prijave se dostavljaju od strane privatnih zdravstvenih ustanova (laboratorija za patohistologiju i citopatologiju). Obavljen je razgovor sa predstavnicima Uprave za inspekcijske poslove koji trebaju da obezbijede adekvatno sprovođenje za Zakon o zbirkama podataka u oblasti zdravstva i pratećih Pravilnika. 8. U fazi razmatranja od strane Radne grupee za izradu i pracenje sprovodjenja Akcionog plana za uvezivanje zbirki podataka iz oblasti zdravstva sa Centralnim registrom stanovnika i	

				drugim bazama podataka 9. U skladu sa raspoloživim sredstvima ove aktivnosti se mogu realizovati kroz program Kontinuirane medicinske edukacije, kao i od strane rukovodioca Registra za maligne neoplazme koji vlada potrebnim znanjima i vještinama.	
(7)	1. Postojeći informicioni sistem i aplikacija za praćenje skriniga raka dojke skuplja veliki broj podataka na svakom koraku ovog procesa. Parametarski obrasci koji pružaju više različitih mogućnosti za izveštavanje su detaljnije pojašnjeni. Kreiran je i set izveštaja u excel formatu, kako bi tim iz IJZCG mogao vršiti razne analize, prema svim koracima u skriningu i rezultatima ispitivanja. 2. Prilikom formiranja spiskova za tekući ciklus organizovanog skriniga za rak dojke, za sve žene je konsultovan registar raka. Svim ženama koje su evidentirane u registru raka je upisan razlog izlaska iz skrininga – dijagnostikovan karcinom i datum izlaska iz skrininga. Na taj način je tim u PZZ imao informaciju da žena zadovoljava sve ostale uslove, ali i objašnjenje zašto izlazi iz skrininga. Za potrebe statističke obrade se zna koliko je žena pripadalo toj grupi, odnosno ukupnom broju žena koje izlaze iz skrininga, zbog već dijagnostikovanog karcinoma. Rokovi za realizaciju ne zavise samo od Instituta za javno zdravlje i Ministarstva zdravlja, već i od ostalih sektora (Ministarstvo finansija , Uprava za inspekcijske poslove i dr.) kao i mogućnosti informatičkog povezivanja, te je dat u skladu sa procjenama i dinamike izgradnje nove zgrade Operativnog Centra za vandredne situacije Instituta za javno zdravlje Crne Gore				
(8)	Dostavljena dokumentacija: 1. Obrazloženje Skrining registra raka dojke 2. Korisničko uputstvo koje se odnosi na izveštavanje, koje je namenjeno praćenju skrininga				
(9)	Komentar DRI: Za realizaciju ove preporuke Akcionim planom je definisano devet aktivnosti od kojih, za njih sedam, rokovi za realizaciju još nisu dospjeli. Preporuka je u fazi realizacije.				

Tačka nalaza	Preporuka DRI	Planirane aktivnosti subjekta revizije	Rokovi	Realizovane aktivnosti subjekta revizije	Status **
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
5.	Preporučuje se Ministarstvu zdravlja i Institutu za javno zdravlje da se uspostavi veza sa Centralnim registrom stanovnika i drugim bazama podataka kako bi se omogućio potrebni obuhvat skrininga.	1) Organizovati zajednički sastanak sa predstavnicima MUP-a, MONSTAT-a, Ministarstva zdravlja i Fonda za zdravstveno osiguranje u cilju definisanja načina i dinamike međusobnog povezivanja 2) Formirati multisektorsku radnu grupu sa zadatkom uvezivanja sa Centralnim registrom stanovnika i drugim bazama podataka kako bi se omogućio potrebni obuhvat skrininga 3) Realizacija uvezivanja Centralnog registra stanovnika sa drugim bazama podataka kako bi se omogućio potrebni obuhvat skrininga	Nosioci aktivnosti: 1) MZ, IJZ, FZOCG, MUP, MONSTAT 2) i 3) MZ, IJZ, FZOCG, MUP, MONSTAT, Agenicija za zaštitu ličnih podataka Rok za **realizaciju** aktivnosti: 1) već realizovana aktivnost 2) 20.12.2022. 3) 20.12.2024*. *Rok zavisi od mogućnosti informatičkog povezivanja, te je dat u skladu sa procjenama Rok za **izvještavanje** DRI: 27. 03. 2023.g	1. U oktobru 2022 godine održan je sastanak predstavnika MUP-a, MONSTAT-a, Ministarstva zdravlja i Fonda za zdravstveno osiguranje u cilju definisanja načina i dinamike međusobnog povezivanja (zapisnik u prilogu) 2. Formirana Radna grupa za izradu i pracenje sprovodjenja Akcionog plana za uvezivanje zbirki podataka iz oblasti zdravstva sa Centralnim registrom stanovnika i drugim bazama podataka (rješenje u prilogu) 3. Djelimično realizovano	Ocjena subjekta revizije: 1. R 2. R 3. UFR UFR Ocjena DRI: UFR

(7)	Obrazloženje subjekta revizije:
(8)	Dostavljena dokumentacija: 1. Zapisnik sa sastanka povodom konačnog izvještaja DRI vezanog za uspješnost srpovođenja Nacionalnog programa za rano otkrivanje raka dojke 2. Rješenje o formiranju Radne grupe za izradu i pracenje sprovodjenja Akcionog plana za uvezivanje zbirki podataka iz oblasti zdravstva sa Centralnim registrom stanovnika i drugim bazama podataka
(9)	Komentar DRI: U cilju realizacije ove preporuke preduzete su početne aktivnosti u vidu organizacije sastanka između predstavnika IJZ CG, MONSTATA, Ministarstva zdravlja, MUP-a i Fonda za zdravstveno osiguranje. Sastanak je održan 28. 10. 2022. godine i na istom je donesen zaključak da Ministarstvo zdravlja formira multisektorsku radnu grupu od predstavnika institucija koji su prisustvovali ovom sastanku, a čiji zadatak bi bio da izrade akcioni plan za povezivanje sa Centralnim registrom stanovnika i drugim bazama podataka u cilju omogućavanja potrebnog obuhvata skrininga. Rješenjem Ministarstva zdravlja 13. 12. 2022. godina oformljena je radna grupa sa zadatkom da pripreme nacrt i prijedlog Akcionog plana za uvezivanje integralnog zdravstvenog sistema sa Centralnim registrom stanovnika i drugim bazama podataka kako bi se omogućilo povećanje kvaliteta podataka u zbirkama podataka u oblasti zdravstva. Procijenjeno je da bi ovo povezivanje trebalo biti okončano do 20. 12. 2024. godine, koji rok je određen i za realizaciju preporuke.

<table>
<tr><th>Tačka nalaza</th><th>Preporuka DRI</th><th>Planirane aktivnosti subjekta revizije</th><th>Rokovi</th><th>Realizovane aktivnosti subjekta revizije</th><th>Status **</th></tr>
<tr><td>(1)</td><td>(2)</td><td>(3)</td><td>(4)</td><td>(5)</td><td>(6)</td></tr>
<tr><td rowspan="5">6.</td><td rowspan="5">Ministarstvo zdravlja treba da obezbijedi da zdravstvene ustanove u kojima se sprovodi skrining potrebne podatke unose u sistem i vode potrebne evidencije.</td><td rowspan="5">1) Omogućiti elektronsko prijavljivanje slučajeva oboljenja od raka iz pojedinačnih klinika KCCG i povezivanje Registra sa elektronskim informacionim sistemom KCCG

2) Obezbijediti povezivanje elektronskog sistema primarne zdravstvene zaštite sa tercijalnim nivoom zdravstvene zaštite (radiologija i patohistologija) u domenu skrininga raka dojke</td><td>Nosioci aktivnosti:</td><td rowspan="5">1. Elektronsko prijavljivanje slučajeva oboljenja od raka iz pojedinačnih klinika KCCG i povezivanje Registra sa elektronskim informacionim sistemom KCCG je realizovano i sprovodi se u sklopu povezivanja Informacionog Sistema Kliničkog Centra Crne Gore sa IJZCG

2. Svim doktorima u PZZ omogućen je uvid u rezultate nalaza (radiologija i patohistologija) u domenu skrininga raka dojke.</td><td>Ocjena subjekta revizije:</td></tr>
<tr><td>1) Ministarstvo zdravlja, Institut za javno zdravlje, KCCG

2) Ministarstvo zdravlja</td><td>1. R
2. R</td></tr>
<tr><td>Rok za realizaciju aktivnosti:</td><td>R</td></tr>
<tr><td>1) Novembar 2023*.
2) Maj 2023*.
*Rok zavisi od mogućnosti informatičkog povezivanja, te je dat u skladu sa procjenama</td><td>Ocjena DRI:</td></tr>
<tr><td>Rok za izvještavanje DRI:

27. 03. 2023.g</td><td>UFR</td></tr>
<tr><td>(7)</td><td colspan="5">Obrazloženje subjekta revizije</td></tr>
<tr><td>(8)</td><td colspan="5">Dostavljena dokumentacija:</td></tr>
<tr><td>(9)</td><td colspan="5">Komentar DRI:
Rokovi za realizaciju planiranih aktivnosti nisu dospjeli.
Na osnovu informacije dobijene iz firme koja se bavi održavanjem informatičkih sistema, odgovorna lica iz IJZ CG poslala su KC CG specifikaciju za web servise koji su razvijeni za potrebe elektronskog slanja prijava bolesti u IJZ CG. Web servisi su bili dostupni IJZ CG još od kraja 2017. godine, a tokom 2018 i 2019. godine su stizale testne prijave iz Specijalnih bolnica. Uvidom u tabele koje služe za elektronski prijem prijava konstatovano je da prijave iz KC CG ne stižu elektronskim putem, mada oni ne posjeduju informaciju da je testni period za slanje prijava iz KC CG završen.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>Tačka nalaza</th><th>Preporuka DRI</th><th>Planirane aktivnosti subjekta revizije</th><th>Rokovi</th><th>Realizovane aktivnosti subjekta revizije</th><th>Status **</th></tr>
<tr><td>(1)</td><td>(2)</td><td>(3)</td><td>(4)</td><td>(5)</td><td>(6)</td></tr>
<tr><td rowspan="6">7.</td><td rowspan="6">Institut za javno zdravlje treba da blagovremeno vrši i Ministarstvu zdravlja dostavlja procjenu sredstava neophodnih za Nacionalni program za rano otkrivanje raka dojke.</td><td rowspan="6">Izrada godišnje procjene potrebnih sredstava za Nacionalni program za rano otkrivanje raka dojke</td><td>Nosioci aktivnosti:</td><td rowspan="6">Godišnje procjene potrebnih sredstava za Nacionalni program za rano otkrivanje raka dojke obrađene su u dokumentu Procjena troškova za sprovođenje skrininga raka dojke</td><td>Ocjena subjekta revizije:</td></tr>
<tr><td>Ministarstvo zdravlja, Institut za javno zdravlje</td><td>R</td></tr>
<tr><td>Rok za realizaciju aktivnosti:</td><td rowspan="2">Ocjena DRI:</td></tr>
<tr><td>već realizovana aktivnost, kontinuirano</td></tr>
<tr><td>Rok za izvještavanje DRI:</td><td rowspan="2">UFR</td></tr>
<tr><td>27. 03. 2023.g</td></tr>
<tr><td>(7)</td><td colspan="5">Obrazloženje subjekta revizije:
Svake godine se priprema plan za realizaciju aktivnosti u skriningu raka dojke, kao i procjena troškova za isti naspram potreba i aktivnosti planiranih za svaku godinu.</td></tr>
<tr><td>(8)</td><td colspan="5">Dostavljena dokumentacija:
1. Procjena troškova za sprovođenje skrininga raka dojke za 2022.god.</td></tr>
<tr><td>(9)</td><td colspan="5">Komentar DRI:
Imajući u vidu vrijeme okončanja predmetne revizije (kraj oktobra 2022. godine) data preporuka se nije mogla ni realizovati imajući u vidu da su bili protekli rokovi za planiranje budžeta za 2023. godinu. S tim u vezi, a u cilju realizacije date preporuke potrebno je blagovremeno otpočeti aktivnosti na planiranju potrebnih sredstava za sprovođenje skrininga raka dojke za 2024. godinu, u skladu sa odredbama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, kojim je regulisano pitanje pripreme i planiranja budžeta.
Aktivnosti oko planiranja budžeta za 2024. godinu predstoje u narednom periodu.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>Tačka nalaza</th><th>Preporuka DRI</th><th>Planirane aktivnosti subjekta revizije</th><th>Rokovi</th><th>Realizovane aktivnosti subjekta revizije</th><th>Status **</th></tr>
<tr><td>(1)</td><td>(2)</td><td>(3)</td><td>(4)</td><td>(5)</td><td>(6)</td></tr>
<tr><td rowspan="6">8.</td><td rowspan="6">Ministarstvo zdravlja treba da obezbijedi odgovarajuću kontrolu kvaliteta prilikom sprovođenja Nacionalnog programa za rano otkrivanje raka dojke.</td><td rowspan="6">Formiranje Koordinacionog tijela za organizaciju, stručno praćenje i kontrolu kvaliteta programa za rano otkrivanje raka dojke</td><td>Nosioci aktivnosti:</td><td rowspan="6">Formirano je Koordinaciono tijelo za organizaciju, stručno praćenje i kontrolu kvaliteta Programa za rano otkrivanje raka dojke koje je između ostalog zaduženo i za kontrolu kvaliteta prilikom sprovođenja Nacionalnog programa za rano otkrivanje raka dojke</td><td>Ocjena subjekta revizije:</td></tr>
<tr><td>Ministarstvo zdravlja</td><td rowspan="2">R</td></tr>
<tr><td>Rok za realizaciju aktivnosti:</td></tr>
<tr><td>već realizovana aktivnost</td><td>Ocjena DRI:</td></tr>
<tr><td>Rok za izvještavanje DRI:</td><td rowspan="2">DR</td></tr>
<tr><td>27. 03. 2023.g</td></tr>
<tr><td>(7)</td><td colspan="5">Obrazloženje subjekta revizije:
08.03.2022.god. formirano je Koordinaciono tijelo za organizaciju, stručno praćenje i kontrolu kvaliteta Programa za rano otkrivanje raka dojke</td></tr>
<tr><td>(8)</td><td colspan="5">Dostavljena dokumentacija:
1. Rješenje o obrazovanju Koordinacionog tijela za organizaciju, stručno praćenje i kontrolu kvaliteta Programa za rano otkrivanje raka dojke</td></tr>
<tr><td>(9)</td><td colspan="5">Komentar DRI:
Koordinaciono tijelo za organizaciju, stručno praćenje i kontrolu kvaliteta je oformljeno. Iz sadržaja zapisnika, sa održanih sastanaka ovog tijela, utvrđeno je da se rapravljalo o problemima u sprovođenju skrininga, ali i o njihovom rješavanju.
Jedan od zadataka ovog tijela je izrada plana kontrole kvaliteta pregleda, koji još nije izrađen.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>Tačka nalaza</th><th>Preporuka DRI</th><th>Planirane aktivnosti subjekta revizije</th><th>Rokovi</th><th>Realizovane aktivnosti subjekta revizije</th><th>Status **</th></tr>
<tr><td>(1)</td><td>(2)</td><td>(3)</td><td>(4)</td><td>(5)</td><td>(6)</td></tr>
<tr><td rowspan="6">9.</td><td rowspan="6">Ministarstvo zdravlja treba da obezbijedi odgovarajući sistem prikupljanja i upravljanja podacima kako bi se omogućila evaulacija i kvalitetno izvještavanje o sprovođenju Nacionalnog programa za rano otkrivanje raka dojke.</td><td rowspan="6">Izrada forme za standardizovano izvještavanje o sprovođenju programa za rano otkrivanje raka dojke</td><td>Nosioci aktivnosti:</td><td rowspan="6">Forma za standardizovano izvještavanje o sprovođenju programa za rano otkrivanje raka dojke definisana je u okviru dokumenta koji se koristi za standardizovano izvještavanje o sprovođenju programa za rano otkrivanje raka dojke. Institut za javno zdravlje – Odjeljenje za skrinige kontinuirano radi na njenom unaprijeđenju</td><td>Ocjena subjekta revizije:</td></tr>
<tr><td>Ministarstvo zdravlja, Koordinaciono tijelo za organizaciju, stručno praćenje i kontrolu kvaliteta programa za rano otkrivanje raka dojke</td><td>R</td></tr>
<tr><td>Rok za realizaciju aktivnosti:</td><td rowspan="2">Ocjena DRI:</td></tr>
<tr><td>već realizovana aktivnost</td></tr>
<tr><td>Rok za izvještavanje DRI:</td><td rowspan="2">R</td></tr>
<tr><td>27. 03. 2023.g</td></tr>
<tr><td>(7)</td><td colspan="5">Obrazloženje subjekta revizije:
Standardizovana forma izvještaja je data u Izvještaju o sprovođenju skrininga raka dojke u periodu januar 2016 - januar 2020.god.</td></tr>
<tr><td>(8)</td><td colspan="5">Dostavljena dokumentacija:
1. Izvještaj o sprovođenju skrininga raka dojke u periodu januar 2016 - januar 2020.god.</td></tr>
<tr><td>(9)</td><td colspan="5">Komentar DRI:</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>Tačka nalaza</th><th>Preporuka DRI</th><th>Planirane aktivnosti subjekta revizije</th><th>Rokovi</th><th>Realizovane aktivnosti subjekta revizije</th><th>Status **</th></tr>
<tr><td>(1)</td><td>(2)</td><td>(3)</td><td>(4)</td><td>(5)</td><td>(6)</td></tr>
<tr><td rowspan="5">10.</td><td rowspan="5">Ministarstvo zdravlja treba da, u toku sprovođenja Nacionalnog programa za rano otkrivanje raka dojke, preduzima aktivnosti kako bi svi učesnici u skriningu dali odgovarajući doprinos ostvarivanju planiranih rezultata.</td><td rowspan="5">Obezbijediti da elektronski sistem u slučaju negativnog nalaza skrininga daje obavještenje ljekaru za ponovni poziv pacijentu nakon određenog vremena</td><td>Nosioci aktivnosti:</td><td rowspan="5">Na početku svake godine formira se od strane informatičke firme koja održava program za skrininge grupa za pozivanje pacijentkinja prema instrukcijama IJZCG i podacima iz informacionog sistema FZO.
Na ovaj način je omogućeno da se ponovo pozivaju pacijenti nakon određenog vremena.
U informacionom sistemu su uvedene logičke kontrole kako bi se pacijenti odabrali/pozivali u skladu sa instrukcijama Instituta za javno zdravlje Crne Gore</td><td>Ocjena subjekta revizije:</td></tr>
<tr><td>Ministarstvo zdravlja</td><td>R</td></tr>
<tr><td>Rok za realizaciju aktivnosti:</td><td rowspan="2">Ocjena DRI:</td></tr>
<tr><td>Maj 2023.</td></tr>
<tr><td>Rok za izvještavanje DRI:
27. 03. 2023.g</td><td>R</td></tr>
<tr><td>(7)</td><td colspan="5">Obrazloženje subjekta revizije:
Na početku svake godine, u Informacionom sistemu u svim domovima zdravlja u kojima se sprovodi skrining, implementira se spisak žena koje treba pozvati za učešće u skrining programu, po izabranim ljekarima za odrasle.</td></tr>
<tr><td>(8)</td><td colspan="5">Dostavljena dokumentacija:</td></tr>
<tr><td>(9)</td><td colspan="5">Komentar DRI:
Elektronski sistem za unošenje podataka kod sprovođenja skrininga raka dojke je unaprijeđen jednim brojem novih opcija.</td></tr>
</table>